

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Štajerci, naš ponos!

Kadar obrnemo oči v rajski kos zemlje mej Muro in Dravo, na svetovno slavne Ormoške in Ljutomerske gorice, na Mursko polje, imenitno po teškej pšenici in lehkonogih konjih, na valovito gričevje, lepemu sadnemu vrtu podobnih Slovenskih Goric, na mogočnega Pohorja širokopleče pragorje, opasano s smrekovimi gozdi in slavnimi vinogradi, na slikovito Ptujsko polje in vinorodne Haloze, kjer se čuje še čista in sonorna panonščina, — na Donatske gore strmi vrh, na elegantno Slatino, na lepe pokrajine ob Sotli in Savi, ki nas vežeti z našimi južnimi brati, na senčnate doline okolu Vetrnika in Lise, ki so popile toliko kmetske krvi, na divno Šaleško in Savinjsko dolino, kjer še bratita hmelj in vinska trta, na vse one kraje, kjer se o trgatvi razlega tako veselo petje, kjer je doma prava slovanska gostoljubnost, poloti se nas posebna radost in ponosni smo, da je ta rajski vrt od nekdanj last našega rodu.

A ti občutki ne porajajo se v nas samo zaradi naravne lepote in plodnosti teh krajev, marveč tudi zaradi tega, ker bivajo ondu naši rojaki, naša narodna predstraža, ker se štajerski Slovenci v novejšem času tako odločno in tako uspešno boré za svoj obstanek, za svoje pravice, da so nam blesteč vzgled in da nas z navdušenjem navdajajo v trdem boji, ki ga moramo biti dan na dan.

Kakor v obče vsi Slovenci morejo tudi Štajerci o sebi reči, da so vse, kar imajo in kar so, pridobili z lastnim naporom. Pred 40 leti bili so domoljubi mej Muro in Savo še tako redko sejani, da je moral prehoditi daljavo 30—40 ur, kdor je hotel sniti se z jednako mislečim, dan danes pa, kakor nam kažejo zadnje volitve, je ves narod že tako probujen, da smo v kmetskih občinah na vseh voliščih sijajno, povsod z veliko večino zmagali, da je nemškutarjev poraz eklatanten.

K temu uspehu pa je največ pripomogel štajerskih Slovencev značaj. Ne vzplamte tako hitro, kakor nekateri Slovenci na Kranjskem, zato pa tudi ogenj njih narodne navdušenosti tako hitro ne ugasne; previdno in modro postopajo, a napredujejo gotovo, korak za korakom, dan za dnevom. Njih gaslo je: Pomagaj si sam in pomaga ti Bog! In kar je največ vredno, v vsem in vsekdar postopajo v neizkaljenjej slogi. Ni ga sicer tudi mej njimi izrečno

določenega vodje, a vsi prvoboritelji raznih okrajev vkupe so nekako vrhovno vodstvo, kateremu se vsak narodnjak z veseljem in brez ugovora pokori.

Drug in ravno tako važen vzrok njih vseh pa je njih izredna, vztrajna delavnost na gmotnem in duševnem polji. Kakor z gosto mrežo prepregli so deželo s posojilnicami ter se tako osvobodili tuje jarma, osnovali so si hmeljarska društva in tako pomnožili svoje blagostanje, s slednjim pa svojo samostalnost, in dobro vedoč, da mora duševna omika jednakomerno napredovati z gmotnim blagom, skrbeli so za politično hrano s svojimi časopisi in z izvrstnim „Slovenskim društvom“, ki vsa jednaka dosedanja naša podjetja daleč nadkriljuje.

In to društvo pokazalo je baš pri zadnjih volitvah čudovito gibčnost. Ni je bilo nedelje, ne praznika, da bi ne bilo volilnega shoda, da v jeden in isti dan bila sta celo dva, jeden v Makoljah, drugi v Jarenini in le jeklena energija in neutrudljivost dra. Radaja in njegovih sotrudnikov je sposobna, premagati tolike težave, tolik trud. Mnogo se je delalo in prizadevalo pri vseh prejšnjih volitvah, a pri baš dovršenih, pokazali so štajerski Slovenci tolike vrline, da se jim moramo čuditi.

A omeniti moramo še jedno, in skoro bi rekli, najlepšo stran volilnega gibanja na Štorskem. Naši rojaki uporabljali so povsod le poštena sredstva, nikjer neso volilcev mitili, nikjer jih mamili s pijačo in medenimi obljubami, vsa poročila o izidu prvotnih volitev bila so tako vestna in na tančena, da so se v velikem, iz treh sodnijskih okrajev obstoječem volilnem okraji Mariborskem, zmotili samo za dva glasa. Zmagala je naša pravična stvar in to premim potom, dočim nemškutarjem ves njih humbug in vsi lažnjivi telegrami neso prav nič pomagali.

Teško bi bilo odločiti se, kateremu volilnemu okraju pripada zmaga venec, pošteno zaslužili so ga vsi. A vender nas je razen jednoglasne volitve v Ljutomeru posebno razveselil izid v toli opasnem Mariboru, kjer so bili od nekdanj najljutejši volilni boji. Razveselil nas je pa tudi izid v Brežicah, kjer smo na lastnih tleh tako silno porazili bivšega poslanca Žnidaršiča, izvolivši g. Jermana. Agitovalo se je proti slednjemu, da je „Kranjec“. A zavedni volilci se neso dali zbegati, temveč rekli so: „Ravno zaradi tega, ker je kranjski Slovenec, ga bomo volili, kajti nas ničesar ne loči, niti Sava ne!“ Te zavedne besede naj si nekaterniki v naši ožjej domovini zapisejo za obe ušesi in od štajerskih oratarjev naj se učé, da „kri ni voda“.

Isto tako slavno prodril je na Ptui naš dični Božidar, v Celji pa dr. Dominikuš, jeden naših najstarejših in najzaslužnejših rodoljubov, poleg njega pa M. Vošnjak, ki si je v kratkem času svojega bivanja v Celji pridobil pri narodu hvaležnost, pri nasprotnikih pa spoštovanje in respekt.

Tudi na hudo izpostavljeni meji, v okraji Slovenjegraškem moremo beležiti lepo zmago in ker smo tudi pri volitvah v mestih in trgih pridobili tako častne manjšine, da se smemo nadejati gotove zmage, smemo res ponosni biti na svoje štajerske brate, ki so toliko dosegli iz lastne moči.

A pri tem, da nam štajerski Slovenci vzbujajo ponos, moramo priznati, da v ožjem svojem domu ne čutimo tega ponosa, namreč nekako trpkost, katera nam pa ne sme zavirati spoznanja samega sebe, še manj pa trdnega sklepa, posnemati vrle Štajerce, delovati kakor oni. Če ostanemo pri tem trdnem sklepu, doživeli bomo jednako lepih uspehov in

ravno tako navdušeno bode se nekega dne klicalo nam, kakor mi kličemo danes:

Slava štajerskim Slovincem!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. avgusta.

Deželni zbor kranjski bode sklican v 6. dan septembra t. l.

Poljski list „Reforma“ govori o **česko-poljskem** pobratenju in se pri tej priliki obrača do Čehov, da naj ne izživajo Poljakov v Šleziji, temveč naj se ta dva naroda sporazumeta, kako vzajemno delovati v tej deželi.

Danes so volitve v kmetskih občinah za **goranje-avstrijski** deželni zbor. Konservativci upajo v vseh okrajih zmagati. Liberalci pa upajo v nekaterih krajih prodreti s svojimi kandidati, ker so tudi na Koroškem in Štorskem pridobili nekaj sedežev, za katere so konservativci mislili, da so jim zagotovljeni.

Gališki deželni predsednik se je vrnil iz Švice, kjer je bival na dopustu, in se na potu v Levov sedaj mudi na Dunaji, kjer se dogovarja z vlado, ali bi se zaključil, deželni zbor, ki se lansko jesen ni bil zaključil, ampak samo odložil, da bi mogel posvetovati se o novem ljudsko-šolskem zakonu za Gališko, ker vlani skleneni zakon ni dobil sankcije.

Znane brošure poslanca Russa sprožila je po českich listih zopet razgovor o **jezikovnem vprašanju**. „Politik“, „Pokrok“ in večina čeških listov je tega mnenja, da to vprašanje reševati imajo deželni zbori, Mi Slovenci se ve da bi s takim rešenjem ne mogli biti zadovoljeni, dokler ne dosežemo zedinjene Slovenije. Da bi koroški ali pa štajerski deželni zbor odločeval o slovenščini v teh deželah, to bi bil naš pogin. Pa tudi za Čehe pri sedanjih razmerah bi povsod ne ugajala tako rešitev. Deželna zbora moravski in šlezjski bi za Čehe gotovo povoljno ne rešila tega vprašanja.

Vojaški budget za bodoče leto se bode neki zopet povišal. To povišanje se neki potrebuje za razne tehnične in organizatorske premembe pri vojski in pri pomorstvu.

V soboto otvoril se je **hrvatski** sabor s kraljevim reskriptom. Vsi poslanci razen Tkalečiča in Starčevića, ki sta obsedela, so kraljev reskript stojé poslušali. Potem je ban objavil, da bode sabor zboroval k večjemu do konca tega meseca. Tuškan je interpeloval vlado zaradi imenovanja vladnih komisarjev v Kostanjevič, Petrinji in Karlovci, Bradtner v neke zadevi, ki se tiče prodaje gozdov, Kutuzović pa zaradi nepravilne davkove klasifikacije zemljišč.

Predsednik **ogerske** gospodske zbornice pl. Szögyeny-Marich, imenovan je ogerskim tavernikus-om in grof Pechi ogerskim višjim kamornikom.

Vnanje države.

Berolinski listi poročajo, da se **nemški** cesar in **ruski** car snideta v začetku septembra. Kje, o tem ne povedo nič določenega. — Dunajski dopisnik poljskega lista „Czas“ pa trdi, da se gotovo **avstrijski** cesar snide s carjem. Za kraj tega shoda pa se tudi nič določenega ne ve.

„Correspondence Hongroise“ odprla je svoje oficijozna usta, da nam razjasni pomen shoda **Kalnokyjevega** s **Bismarckom** v Varzinu. Vse njene izjave so tako dvoumne, da prav za prav nič ne izvemmo iz njih. Samo to je zanimljivo, da nam pove, zakaj je Tisza bil poklican v Ischl? Zato ker težišče Kalnokyjeve vnanje politike leži v Ogerskej. Zdaj je tedaj jasno povedano, da pet milijonov Madjarjev odločuje vnanjo politiko cele monarhije. K skupnim državnim stroškom plačujejo Ogrji samo 30%, mi pa 70%, a krmilo pa prvi vodijo brez ozira na nas. Res žalostne so posledice nesrečnega dualizma.

Ruski car nastopi 3. septembra svoje potovanje v Varšavo, kakor je izvedel neki Berolinski list. V višjih ruskih državnih službah pričakuje se več sprememb.

V petek je bil rojstni dan **srbskega** kralja Milana. Bila je svečanostna služba božja, potem je pa kralj vsprejel diplomate, dostojanstvenike in častnike v svoji palači.

Nemški zvezni svet začne svoje delo sredi septembra. — Mej nemškimi konservativci kaže se razpor. Porodila se nekako srednja stranka, ki hoče postati vladna stranka. Ta stranka hoče nasprotovati katoliškemu centru, ker sedaj veter v vladnih krogih katolikom ni nič kaj ugoden. Mnogi konservativci pa nečejo brezpogojno tavati za vlado, in se hočejo odločiti od onih vladnih kimovcev, ter skušali se bodo bolj približati katolikom.

Bombardovanje Fu-Čeva ali bolje rečeno Fu-Čevskega arzenala, kajti na mesto Francozi neso streljani, ni ostalo brez vspeha. Kitajski poslanik v Parizu dobil je povelje od svoje vlade ostati še na dalje v Parizu, pa tudi mej francoskim poslanikom v Kitaji Patenôtrem in kitajsko vlado so se baje začele nove obravnave. Tako je zopet upanje da se **francosko-kitajski** razpor poravnava brez velike vojne. Kitajci spoznavajo silo organizovane francoske vojske, zlasti izvrstnega pomorstva, Francozi pa tudi vedo, da bi vojna s Kitajem njim napravljala velike težave. Zato bosti pa morda obe državi malo prijenjali, in sporazumljenje se bode doseglo. Kakor je znano je uzrok tega nasprotja, da so Kitajci prelomili Tientsinsko pogodbo, ali je vsaj drugače tolmačili, kakor Francozi. Po tej pogodbi bi bili imeli Kitajci izprazniti tonkinsko mejna mesta Lang Son, Chat-Ke, Cao-Bang in Lao-Kai. Francozi so mislili, da Kitajci takoj izpraznijo te kraje, ko bo kitajska cesarica ratifikovala ta dogovor. Kitajci so pa pogodbo tolmačili tako, da še le tedaj, kadar se sklene definitivna pogodba. General Millot ni razločeval te fine diplomatske razlike, in poslal je 700 mož proti Lang-Sonu, ne da bi bil poprej kaj povprašal. Ta francoski oddelek zadel je na 3000 Kitajcev in bil pobit. Francozje so zaradi tega zahtevali zadoščenja, in sicer da Kitaj takoj izprazni dotične kraje in plača 200 milijonov frankov odškodnine. Pekinski dvor odposlal je pooblaščenca v Shanghai, da se tam pogajajo s Patenôtrom. Ti sprva neso hoteli dovoliti nikakega zadoščenja, potem so se pa udali, da izpraznijo zgoraj omenjene kraje in plačajo 3 1/2 milijona frankov odškodnine. Francija s to svoto ni bila zadovoljna, in stavila je ultimatum, v kojem je zahtevala samo 80 milijonov odškodnine. Ker Kitajci neso hoteli vsprejeti tega pogoja, dala je francoska vlada povelje admiralu Courbetu, da odrine z večjim delom pomorstva pred Fu-Čevski arzenal, admiralu Lespesu pa, da blokira Ke-Lung na Formozi, da zabrani izvoz premoga iz tamošnjih premogovih jam. Izvršujoč ta ukaz, si je admiral Lespes moral bojevati s kitajskimi trdnjavami na obrežji, in jih razrušil. Kitajska vlada je na to prosila posredovanja Zedinjenih držav, katero je pa Francija takoj zavrnila. Kitajski pooblaščenec so pa na to ostavili Shanghai. V Parizu so sedaj prevideli, da bo treba začeti s silo. Zato so ukazali bombardovati Fu-Čev. Izgubo tega arzenala, ki je neki jako dobro utrjen, bi ze Kitaj bila silna škoda. Razun tega ukazala je francoska vlada zasesti Ke Lung da si s prisvojenjem tamošnjih rudnikov da bi zahtevano odškodnino. V Parizu so bili tega mnenja, da bodo Kitajci radi odjenjali, ko bodo videli, da se Francozi ne šulijo z vojimi pripravami samo pridobiti časa, da se dobro za vojsko pripravijo. Francoski radikali bi radi spravili francosko kitajski spor v zbornici v razgovor. Ker pa vlada noče napovedati oficijalne vojske, za kar bi morala sklicati zbornici, nabirajo podpise mej poslanci, dobi vlada s tem prisilili na podlagi zakona, ki to zapoveduje, če to zahteva polovica poslancev. Ker je pa večina poslancev za vlado, bode ves trud radikalcev zastoj.

Angleška vlada je zavrgla predloge, da bi **sudanska** ekspedicija ne pomikala se ob Nilu proti Chartumu, ampak nastopila svoj pot v Suakimu. Nil je začel naraščati. General Wood je že prestopil s svojo četo prvi Nilov prag.

Dopisi.

Iz Ptujja 24. avgusta. [Izv. dop.] (Po volitvi mest in trgov v Ptujju itd.) 21. t. m. bil se je pri nas ljut boj, boj, kakeršnega pri nas še nismo doživeli. Zjutraj na vse zgodaj upregli so se sijakarski in zasobni konji in hajd po volilce. Naši nemškutarski mladiči, živeči od svojih roditeljev imetja, — pridobljenega deloma po čudnih, nejasnih potih — imeli so silno posla, vsi so bili na nogah ter tekali, oziroma se vozarili od hiše do hiše, da tudi do najsiriomašnje kočice, ki jo navadno ti posfopači ne pogledajo. To trajalo je celo dopoldne.

Prignane stare ženitvice na bojišče, zamudile so volilno borbo, kajti prepozno so došle. Staro, bolno žensko hoteli so vleči siloma na volišče.

Glasovi razdelili so se naslednje:

Ljutomer	Kunstek	38,	Ausserer	45,
Ormož	"	47,	"	26,
Središče	"	141,	"	1,
Rogatec	"	4,	"	71,
Ptuj	"	39,	"	185,
skupaj	Kunstek	269,	Ausserer	328.

Tedaj je dobil Prus Ausserer 59 glasov večine, naš narodni kandidat je ostal v manjšini. To je bil prvi boj, kajti zdaj smo poskusili, čez 6 let pa zmagamo.

Ko so naši nemčurji in nemčurčki izvedeli izid, zagnali so strašanski klic veselja in pesni „das deutsche lied“ in „Wacht am Rhein“ razlegali sti se po naših ulicah. To Pyrhovo-zmago slavili pa so naši nemčurji še tako le: ob poludveh je šla godba našega „neutrnega“ muzikalnega društva po mestu. Spremljalo jo je celo krdele postopačev in drugih „odličnih“ ljudij. Raz nemške hiše vihrale so pruske zastave! O mraku razsvetljava in „capfenstreich“, katerega se je udeležila pijana druhal, njej na čelu dr. Mihelič, noseč bakljo, in vsi tukajšnji nebodi jih treba“ in celo vojake smo mej to druhaljo zapazili. Došedši do „Narodnega doma“ postanejo nekoliko, potem pa se začuje iz tisuč hripavih grl krik: pe-reat in zopet pereat. Ko bi „Narodni dom“ ne stal na močnih slovenskih tleb, gotovo bi se bil v zemljo pogreznil. Toda za ves ta škandal se tukajšnji župan ne briga, vsaj velja Slovincem, tistemu narodu, od katerega on vse ima, kar ima. In tacega škandala udeležila se je celo mestna straža? Po dovršenem „capfenstreichu“ šli so zopet gasit žejo in gasili jo do ranega jutra, vmes pa govorili proti Avstriji i nam Slovincem sovražne govore, kričali „hoch das deutsche Reich“ „lieb Vaterland“ peli „das immer schöne deutsche lied“ „Wacht am Rhein“ i. t. d. In naš gospod župan bil je še vedno nem in ostane nem, toliko časa, dokler ga bode nosila slovenska zemlja, katere kruh prav rad je! Taki škandali se pod nobenim županom neso godili, kakor se gode ravno pod sedanjim in noben dosedanjih mestnih zastopov nam Slovincem ni dal toliko udarcev, kakor sedanj. In ti možje morali bi biti slovenskemu narodu za vse hvaležni, kajti vse, kar posedujejo imajo od naroda slovenskega. Zategadelj pa mi tudi tega zastopa prav nič ne poznamo in kar je zagrešil ta, trpeti bode moral marsikateri meščan, kajti dolgo bili smo mirni, nikomur škodoželjni, toda odslej hočemo kazati, da smo tudi mi tu.

Važno je tudi vedeti, kdo je dal glas nemško-fakcijoznemu Aussereju, kateri je tudi za vse navedene škandale odgovoren. Ta mož se sme po vsej pravici značiti prusjakom. Volilci, ki so glasovali za pruskega kandidata, odgovorni so za vse te nesramnosti. In tacega moža volili so tudi: dva c. kr. sodnijska pristava, c. kr. sodnijski kancelist, c. kr. glavni davkar, dva c. kr. davkarska pristava, c. kr. kancelist okrajnega glavarstva. Pričakovali smo od teh gospodov, nevesčih slovenščine, da se barem ne udeležijo volitve. Oni zahtevajo, naj jim prizanašamo zavoljo neznanja slovenščine, storili smo to iz oportunitate, toda odslej ne več. In zakaj bi trpeli narodni kvar? Od zdaj hočemo biti brezozirni in to naj si ti gospodje zapamtijo, mi že vemo, na kak način se zamorejo potipati, — kako in tudi kje!

Tudi mnogo od Slovincem živčih trgovcev kakor: Slovenec Raimund Sadnik, rodom Čeh Kaspar, rodom Kranj Jevnikar, da celo bukovce Blanke, sicer Nemec, a živi večinoma le od Slovincem, rovali so proti nam! Slovenski kruh je dober, za to pa črna nemška nehvaležnost. Če ljudje nemajo konkurence, postanejo napuhnjeni, zato pa hočemo za njo skrbeti, tiskarne pa imamo tudi v Mariboru in Ljubljani. Ne bomo se dali od teh ljudij več za nos voditi. Mi ne zahtevamo, da bi volili z nami, kar bi tudi lahko, ako bi bili pravični, a to bomo vedno in odločno zahtevali, da ne volijo proti nam.

Vse hvale vredno pa je bilo nemški mislečega trgovca Ferscha obnašanje isto tako Muržec-a (poprej Stross), katere sta ostala doma. Tako tudi gostilničar Vojsk.

Nasprotno pa obžalujemo, da je manjkalo skoro celo kopo naših mož na volišči. Tako je vedno za slovenstvo kričeči podjetnik najedenkrat — zbolel. Gostilničar Čeh se, kakor navadno, ni držal besede, zopet tretji je imel silnega posla itd. Pa zadosti o tej volitvi, mnogo nas je poučila in vedeli bomo za naprej, da se je na-se najbolje zanašati. Držimo se gasla: svoji k svojim!

Iz Trsta 24. avgusta. [Izv. dop.] Danes zjutraj priplula je v Trst angleška vojna ladija „Iris“, ki ima 267 mož in 10 kanonov, ter ob 8. uri pri razobešenji zastave, z 21 streli pozdravila avstrijsko zastavo, na kar so jej takoj z Grada z enakim številom strelav odzdravili. Na tej angleški ladiji vršil se bode dogovor glede egiptovskih razmer, in na njej odpotuje potem angleški dostojanstvenik v Aleksandrijo.

Delavsko podporno društvo praznovalo je danes rojstveni dan cesarjeviča Rudolfa. Šlo je ob 10. uri k novemu sv. Antonu k maši z razvito zastavo in veteransko godbo, katere je pa le jeden slovensk komad svirala. Petje bilo je izborno ali vender se je pogrešala Tancejeva maša, katero je lani nalašč za ta dan zložil in tudi na orgljah spremljal. Letos pa so orglje molčale in pelo se je brez spremljevanja.

Ob 6. uri zvečer začeli so se polniti prostori pri „Zelenem hribu“. Veteranska godba svirala je več komadov prav dobro, pevci so peli po navadi izborno, posebno tenorist Čenčur je bil danes posebno pri glasu. Deklamacijo „Pevčeva kletev“ deklamovala je gospica Muhova, „Soči“ pa že znans simpatična in jako nadarjena gospica Zorzutova. Naglašala je tako z občutkom nekatere besede in kazala tako fin razum, da je občinstvo zamakneno radostno sledilo vsakej besedici. Škoda, da nas prekmalu zapusti in se zopet vrne v Zader, od koder je prišla na počitnice. Predsednik govoril je potem družabnikom in družabnicam ter na kratkem razložil pomen denašnje slavnosti. Da je pri tej priliki tudi včas malo dregnil zdaj na levo, zdaj na desno, ni bilo baš za ta dan preveč umestno. Ker se je program pozno zvršil, se je ples tudi pozno začel, a trajal je še dolgo čez polunoč. Cesarjeviču Rudolfu poslala se je o tej važnej priliki brzojavna čestitka, v kateri se mu sporoča, da so zbrani udje s trikratnim „Živio“ slavili rojstveni dan visocega pokrovitelja in visoke kumice.

Od meje 21. avg. [Izv. dop.] Ravno kar berem v 191. šte. „Slov. Naroda“ dopis od Semiča, v kojem nam g. dopisnik pripoveduje, kako se je ustanovila najmlajša „ortsgruppe“ nemškega „šulvereina“ na slovečem Mavrlu.

Koliko jih je bilo navzočnih pri tej „gründungi“, koliko so spili in kaj govorili, — vse to ni baš osobito važno. Razmotravati moramo pa omenjeni faktum z drugega stališča. Časi se spreminjajo... Zdaj živimo, prosimo posebne pozornosti, — v eri spravljivosti, popustljivosti in družih prelepih (!?) čednostij, katerih pa raje ne imenujemo. Zakaj bi pač ne privoščili tudi drugim narodnostim, — osobito se ve da nemškej, malo več duška, nego preje (1) vsaj je naša narodnost po mnenji in izjavi nemotljivega Dunajskega proroka tolikanj utrjena, da bi je še celo največja preseljevanja narodov ne mogla omajati, kaj se zrušiti. Živimo rajše „dolce far niente“, ker se kaže povsod tako lepa sloga (?) in tolika naklonjenost od zgoraj, osobito ozirom notranjske volitve!

Koliko nesrečnej (ali kaj?) so v tem oziru pač še naši krvni bratje v Gorotanu in sosednej nam Štajerskej. Ondu, ondu prihiteti moramo še na pomoč, jim narodnost utrditi, ker so še tako nesrečni (glej zadnje volitve v kmetskih občinah).

Marsikako željo bi radi še izrazili, marsikatera beseda nam je še na jeziku, — a molčimo, vsaj za zdaj. A tudi Vas gosp. urednik, prosimo, nikar ne zinite več nobene besedice, osobito o delovanji nemškega „šulvereina“ na Slovenskem, vsaj ga tolikanj ljubijo od Dunaja do Ljubljane, in še tudi nižji proti jugu, 600 forintov podarjenih je za sedaj iz deželnega zaklada ponemčevanju, — ako bo trebalo, podarili bodo gospodje bodoči mesec v tolikanj človekoljubni namen še več, se ve da tudi oni gospodje, ki so pred dvema letoma še toliko proti govorili in delovali, — gospodje, torej le molčimo in mirujmo, da se ne bo naša narodnost vedno razodevala le v škandalih, po besedah najnovejšega dnevnika. Spravoljub.

Z Dolenjskega 22. avgusta. [Izv. dop.] Kdo bi si mislil da, imamo tudi pri nas šulfereinovce kot tacega celo slovenskega učitelja, ki je mnogo let poučeval slovensko deco tam na visokih Hinjah. Pisalo se je že po časopisih, da bi se učiteljske plače povišale, ker ubogi učitelj s 400—500 gold. ne more svojemu stanu primerno živeti. Kaj torej poreko učitelji, ki vedno težijo, da jim ne ostaja od njihove borne plače niti za obleko niti za časopisje, ko vender slovenski učitelj gosp. Jarm v Poljancah s svojimi 450 gold. podpira šulferajn in plačuje takse. Že dolgo bil je na sumu, da je v zvezi z šulfereinom in da dobiva od šulferajna podporo, a ni mu mogel nihče dokazati. Nedavno pa je nek občinski svetovalec sosedne županije imel opravke v Poljancah in po naključbi prišli so mu v roke listki, mej katerimi je bil tudi listek slovenskega učitelja g. Jarma, da ima plačati kot podporni ud takso šulferajnu. V županiji Poljanski, kjer prebiva polovica Kočevarjev

in polovica Slovencev, bila je od nekaj navada, da se je v cerkvi slovensko in nemško popevalo, a šulferajnovc gosp. Jarm pa poje le na nemške besede slovenskih pesem napeve. Da bi se šulferajnu bolj prikupil, jemlje, kar je seveda nepostavno, iz sosednih šol, naj si bode že v začetku šole ali mej šolskim letom, slovenske učence in jih upisuje v svojo nemško šolo, tako da se je moralo vodstvo sosedne šole pritožiti, ker je vzel mej letom nekaj najboljših učencev, ter jih v svojo šolo upisal. Učitelju gosp. Jarmu pa moramo še to povedati, da njegova podpora pride šulferajnu prav, da pa slovensko deco ne bodo nikakor ponemčili, ker še Kočvarjem kaj malo hasne njegov pouk, kajti kakor znano je, da je njegova šola kaj slaba. Ker pa bode v kratkem zapustil Poljance, ter se preselil v Ambrus, želimo mu srečen pot, Ambrušanom pa dober tek!

Iz Ormoža 23. avgusta. [Izv. dop.] Dne 15. t. m. priredili so dijaki pod vodstvom abiturientov Mariborske gimnazije v Ormožu veselico, ki se je vkljub neprestanemu dežju sijajno obnesla. — V prostorih gosp. Zinka, kateremu ide za zdato podpora zahvala, okrasilo se je na vrtu za veselice jako prilično podstrešje lepo in okusno in obširen okoli raztezajoč se vrt, tekmoval je z notranjimi prostori, ki so po svojem svetešnjem licu bili pripravljeni, združiti veselo mladež k prav živahnemu plesu. — Pri vsej tej lepeji in primernej pripravi smo vender ves dan tužnim srcem gledali na neprestani dež, boječ se, da se nam utegne skaliti veselje, na koje smo že toliko časa čakali! A vkljub temu vremenu so se prostori napolnili z odličnim občinstvom, k čemur je „Središka Edinost“ dosti pripomogla.

Ob napovedanej uri začel se je vršiti vspeled. Gg. dijaki so pod vodstvom g. abiturienta Zanjko viča kaj izvrstno peli. Vse pesni so se morale ponavljati in pesen „Molitev“ je občinstvo kar očarala. Mej petjem nastopi po vspeledu abiturient gospod Ateneder ter govori krasno in navdušeno jako dobro sestavljen govor. (Zaradi prostora ga ne moremo priobčiti. Uredn.)

Ogromni rokopoloski častili so govornika, ki je moral mej govorom vsled živahnih „čast“ in „živio“ klicev večkrat prenehati. Jednaka se je godila vrlému deklamatorju Gregorčičeve „Domovini“. Tako se je vrlo dobro vršil vspeled. —

Po že zalibog končanem vspeledu prišlo je dosti narodnjakov, ki so mej tem časom, boreči se za narodno stvar morali posredovati pri volilnem shodu nasprotnega tabora. Njim na čast zapela je še za narodnost navdušena dijaška mladež nekoliko pesnij in g. dr. Geršak govoril jej je presrčen pozdrav. Za tem pričel se je živahen, do ranega jutra trajajoč ples. — Pri veselici sta bila zastopana od dijaških društev Graški „Triglav“ in Dunajska „Slovenija“. Brzjave sta poslala mnogozasluženi in velečastni prvoboritelj g. Božidar Raič in g. Murko, modroslovec na Dunajskem vseučilišču. — Poleg tega došlo je več pisem. —

„Ormoška čitalnica“, sicer še ne popolnoma pripravljena, šteje si v veliko čast, da so jo na prijazen poziv g. dr. Geršaka gospodje dijaki kot prvi gostje njenega obstanka počastili ter v njej toliko in toliko prekrasnih pesnij zapeli. — Prekrasen večer bil je 15. avgusta za Ormoške narodnjake in vedno nam bode v spominu! Naj toplejo zahvalo izrekamo za to narodnemu dijaštvu veleč: Bog mu daj zdravje, pogum in srečo! Precetinski.

Domače stvari.

— (Volitev na Notranjskem) katere izid se je tako težko pričakoval, je končana in izvoljen je vladni kandidat g. Obreza. Glede te volitve nismo bili presangvinični, a mislili smo, da bode Notranjcev tolikokrat poudarjana in naglašana „zavednost“ vender premagala vse spletke in zanjke, zlasti ko so se nam poročala imena posamičnih volilnih mož. A človek obrača, vlada pa obrne. Ko smo popoldne ob 11 $\frac{1}{2}$ uri dobili iz Postojine brzjavo: Volilni možje zjedini se za tretjega kandidata Hinka Kavčiča, ki zastopa isti princip, ko gosp. dr. Zarnik. Zmaga mogoča, domnevali smo takoj, da je v zadnji uri nasprotna agitacija delala čudeže in vrhu tega izumila lokav volilni manéver. Tako je tudi bilo. Pri glasovanju dobil je Obreza 73, Hinko Kavčič 28 glasov. Kako se je volitev vršila, kako se je delovalo in uplivalo pred volitvijo, nam še ni znano. Poročila pričakujemo.

— (Izvrševalni odbor klubu narodnih poslancev deželnega zbora kranjskega) nam piše: Seja, v kateri se je sklepalo o kandidaturi na Notranjskem bila je 19. dan t. m. G. Svetec k njej ni bil povabljen, ker ni član odbora, g. dru. Vošnjaku pa se je poslalo vabilo, katero se je vrnilo z opombo, da je g. dr. Vošnjak na Štajerskem in da se ne ve, kdaj se vrne.

— (Izvrševalni odbor) klubu narodnih poslancev deželnega zbora kranjskega naznanja narodnim volilcem velikega posestva ukrep, da se narodna stranka dopolnilnih volitev dveh poslancev velikega posestva za deželni zbor kranjski ne udeleži. Gospod baron Apfaltrern bode tedaj brez ugovora promoviral v kazinski dvorani nova dva nemška poslanca velikega posestva. Sliši se, da misli na svojega zeta barona Lichtenberga.

— (Tolmač za bolgarski in slovenski jezik.) Dunajska deželna nadsodnija imenovala je c. kr. rezervnega častnika in doktoranda juris gosp. Jakoba Pukl-a tolmačem za bolgarski in slovenski jezik.

— (C. kr. vojaštvo) odšlo je danes zjutraj iz Ljubljane na Gorenjsko k velikim vajam. Domači polk baron Kuhn št. 17 spremil je dosedanjí gosp. polkovnik Fux do Medvod in se tam od istega poslovil, ker odide k velikim francoskim manevrom v Toulon kot avstrijski vojaški odposlanec. Ko se vrne, bode gotovo imenovan brigadirjem. Poveljstvo domačega polka prevzel je g. podpolkovnik Hoch, poveljstvo četrtega batalijona pa g. c. kr. stotnik g. Slivnik.

— (Koncert dveh vojaških godb) v soboto na kazinskem vrtu bil je v istini mikaven. Posebno je dopadala Ipavčeva „Domovina“, katero je svirala godba domačega polka. A tudi godba 97. pešpolka je igrala celo vrsto lepih komadov pod vodstvom nje izvrstnega kapelnika g. Scherenzel-na, mej katerim je mnogo smeđu vzbudil komični mirozov, pri katerem vsi godci počasi izginejo in ostane kapelnik sam, godba pa skupno zaigra v kotu vrta. Vrt je bil natlačen poln in vse točke so se z glasnim ploskom odobravale.

— (Poslopje za učiteljsko pripravnico), katero je glede zidovja skoro popolnem dogotovljeno, se znotraj pridno prireja po mizarjih, ključarjih, malarjih, pleskarjih itd. Koncem septembra bode popolnem dogotovljeno in 4. oktobra na cesarjev god, se bode moška in ženska pripravica preselila v nove prostore. Otvorenje se bode vršilo slovesno.

— (Ogenj.) Včeraj popoldne ob 3 $\frac{1}{2}$ uri začelo je goreti v Matenji mej bišo posestnika Matije Sterleta in J. Lončar-ja. Zažgali so otroci z žveplenkami. Pogoreli sti dve hiši in osem kmetijskih poslopij. Matija Sterle, kateri je hotel rešiti živino iz hleva, je, ker se je strop nad njim razrušil, hudo ožgan po hrptu, na prsih in rokah. Tudi dve dekleti, sti se ožgali. Štiriletnega otroka do 1 $\frac{1}{2}$ 8. ure ni bilo najti, najbrže je zgorel. Zgoreli so tudi štirji prašiči. Požarna bramba Ljubljanska pod poveljstvom g. Henrika Gale-ta je hitela z dvema brigadnicama na pomoč in pogasila dve slamnati strebi, ki sti že goreli, ter s tem zabranila, da se ogenj ni dalje razširil, ker Matenja šteje 33 števil. Do 1 $\frac{1}{2}$ 8 ure zvečer je Ljubljanska požarna bramba vztrajno delala in si zaslužila srčno zahvalo obvarovanih posestnikov.

— (Gosp. notar Schönwetter) je jedini notar v Ptui, ki slovenski uraduje. Stranke, želeče imeti slovenska pisma, potrudijo naj se k temu notarju. —

— (Naznanilo našim zdravnikom.) Pri delavskem društvu „Societa opéraya Polese“ v Pulji, je razpisano mesto društvenega zdravnika, kateri mora biti tudi kirurg. Letna plača 1200 gld. Natančnejše pogoje se izve pri direkciji imenovanega društva. Omenim le, da prosilec mora biti tudi italijanskega jezika zmožen. Čas prošnje uložiti preteče s 15. septembrom. Ker je Slovenec Puljskim dosta na tem ležeče, da to mesto dobi kak Slovan, opozarjamo slovenske zdravnike naj hitro uložijo svoje prošnje. Dotičnik, kateri misli kompetirati, naj to takoj objavi predsedništvu Čitalnice v Pulji. Slovenske liste prosimo, da blagovoljno ponatisnejo to objavo. C—t—č.

— (Hmeljski sejmovi v Žavci.) Vsem hmeljarjem se naznanja, da bode letos prvi hmeljski sejm v Žavci dne 6. septembra. Hmeljski sejmovi so potem meseca septembra in oktobra vsako sredo in soboto. P. n. hmeljarji se prosijo, da prineso na

sejm, kolikor mogoče lepo blago, da se ohrani dobro ime, katero južnoštirski hmelj že povsod ima. Ob enem se p. n. hmeljarji v novič opozarjajo na stalno razstavo hmeljskih vzgledov (muštrov) v Žavci.

— (Razstava.) Šesti mejnarodni žitni in semenski somenj v zvezi z razstavo gališkega hmelja bo dne 16. in 17. septembra 1884. l. v Lvovu. Natančnejša razjasnila daje tudi trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani.

— (V Konjicah) osnovala se je nova slovenska posojilnica.

— (V Radovljici) prirede danes zvečer dijaki s sodelovanjem nekaterih drugih gospodov v grajskem vrtu veselico. Spored: Petje, sviranje na glasoviru in flavti in dramatična predstava. Namen dobrodejen. (Naznanilo došlo za sobotni list prekasno. Uredn.)

— (Vojaško.) Kakor vojinsko ministerstvo ukazuje, bode rekrutje letošnju jesen tako sklicani, da jim bode v 6. in 11. dan oktobra meseca zglasiti se k postajam dopolnitvenega okoliša, izimši tiste, ki pristopijo k polkom v Bosni, Hercegovini in v južni Dalmaciji, za nje velja 1. dan oktobra. K tem polkom pristopijo tudi tisti, ki še letos pridejo v rečene deželne pokrajine. Vojaška izobrazba in obleka se jim dá v dotičnih dopolnitvenih okoliših in sicer se to mora zgoditi v šestih tednih tako daleč, da se more mlado moštvo uvrstiti v svoje polke. — Za odpust godni možje bodo sploh, kakor vsako leto, odpuščeni po dokončanih jesenskih manevrih, namreč začetkom septembra meseca; v Bosni in Hercegovini pa, potem v južni Dalmaciji otidó odpustniki še le tedaj, kadar novoizobraženi rekrutje dajo potrebno zamenó. — Koncem decembra meseca se tisti del odpuščenega moštva, ki je zadostil svoji službeni dolžnosti, prestavi v prihrano (Reserve). — Po dokončanih jesenskih manevrih se tudi zvršijo dislokacije, ki so že ukrenene.

— (Tržaško podporno društvo) prestavi svojo pisarno iz Via del Torrente št. 34. v via Ferneti št. 6. II. nadstropje.

K „Izjavi“ proti „Ljubljanskemu Listu“ pristopili so s podpisi:

Z Razdrtega:

Franjo Junc. posestnik in krčmar. Blaž Natlačen, sedlarski mojster. Ivan Blažek, krčmar in čevljarški mojster. Andrej Junc. posestnik. Janez Komar, posestnik. Gregor Modic, vžitn. opravnik. Ivan Krištof, mitničar. Andrej Komar, šivarski mojster. Matevž Premrov podžupan in gl. občine svetovalec. Uelko Ubelsko. Ivan Debevec posestnik in odbornik. Slavinja — Ivan Premrov posestnik in odbornik Strane.

Razne vesti.

* (Izumitelj parnikov.) V Besançonu so 17. t. m. odkrili pred mnogoštevilnim občinstvom spomenik Claude-ja de Jouffroy, prvega izumitelja parnikov. Kip naredil je kipar Charles Gautier in arhitekt Saint-Ginest je napravil načrt, da so spomensko vznožje okrasili s tekočo vodo. Ferdinand pl. Lesseps je kot poslanec francoske akademije predsedoval svečanosti. Jouffroy je že 1776 leta poskušal z malim parnikom po reki Douls voziti, se ve da ne s posebno velikim in zaželenim vspehom. 1783 leta je naredil drug parnik, katerega vožnja po Saoni v Lyonu se je dobro odnesla. Slavni izumitelj svojih idej ni mogel dosti krepko izvrševati, ker mu zavod de France ni le potrebne pomoči za izpeljavo nove iznajdbe odtegnil, namreč še celó njegove nove poskušnje oviral in se iz njih norčeval. Tako se je toraj zgodilo, da je Fulton, kateri je leta 1803. Napoleonu I. predložil načrt za izdelovanje parnika, občno slul izumiteljem parnikov do naj-novejših časov. Pseudo-izumitelj Fulton je potem, ko je Arago to zade o natanko razjasnil, prepustil prvenstvo te prekoristne iznajdbe 18. veka pravemu izumitelju Claudeji pl. Jouffroy.

* (Kako pri Nemcih deklice cvetlice prodajajo.) Ker besedici „gospod grof“, kateri naj bi svojej gospici kupil šopek cvetlic, ne privabi več dosti kupcev, izumile so deklice za prodajo cvetličnih šopkov po odličnejših krajih Berolinskih novo vabilno moč. Prodajalke ponujajo zdaj svoje bolj ali manj dišeče blago z besedami: Prosim kupite vendar jeden cvetlični šopek od mene. Ta po-novi ljubezen, — varuje prepir, — krepí in jači živce in — oslabi mošnjico za denar“. Mein Käufer, was willst du noch mehr? — Več zares ne moremo zahtevati od cvetlic, ljudje se sméjo in kupujejo šopke, dokler jih mikajo take nove besede.

* (Če je človek točen in natančen, kakor ura!) Nek protestantovski pridigar v Kan-zasu, kateri je imel navado svoje mnogoletne pridige točno ob najstih končati z besedami: „K tem nam vsem pomozí ljubi Bog!“ je jedenkrat govoreč o Hamanu svoj svečanostni govor sklenil s krepkim

Lašnina in tisk „Narodne Tiskarne“.